

Az ítéltábla a dr. Bencze Krisztina ügyvéd által képviselt **felperesnek** jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megállapítása** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2015. március 16. napján kelt P.20.203/2014/41. számú ítéletével szemben, a felperes által 44., az alperes által 43. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 108.000.-(Egyszáznyolcezer) forint elsőfokú perköltséget.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 60.000.-(hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 320.000.-(Háromszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000.-Ft-ot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, megállapította, hogy a feljegyzett 240.000.-Ft eljárási illetéket a Magyar Állam viseli, a felek pedig maguk kötelesek viselni a felmerült költségeiket.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben 2013. szeptember 24-én az intézet egészére kiterjedő rovar- és rágcsálóirtást végeztek. A felperes 2013. október 27-én a 3013-as szállítózárkába került, ahonnan október 28-án továbbszállították. Október 28-án hajnalban, a szállítás előtt jelezte, hogy poloskák csípték meg, ellátására egy másik intézetben került már sor. A felperes a visszaszállítását követően a 4215-ös zárkába került, ahol poloskák csípték meg, a csípések ellátására november 21-én került sor az alperes orvosa által. A felperes bal felkarját, mellkasát összezsípkedték a poloskák, a csípések miatt elváltozások láthatók rajta. Kezelésként injekciót kapott és jeges borogatást. A poloskacsípések ellenére a 4215-ös zárkába került vissza, ruházatának, ágyneműjének soron kívüli tisztítását nem rendelték el. November 25-én ismét

poloskacsípésekkel került az alperesi intézet orvosához. Ekkor a 4215-ös zárkába mások kerültek, így a felperes másik szintre került, ahol megszűntek a poloskacsípések. Az alperesnél 2014. január 9-10. napján végezték a következő, az intézet egészére kiterjedő rovar- és rágcsálóirtást.

Az elsőfokú bíróság az ítélete jogi indokolásában kiemelte, hogy a perben az 1959. évi IV. törvény rendelkezései az alkalmazandók. Hangsúlyozta, hogy a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. 2013 őszén hatályos 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint az elítélt részére egészséges és kulturált elhelyezést kell biztosítani. A szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996.(VII.12.) IM. rendelet 149. § (3) bekezdése szerint az elítélt használatára kiadott ruházat rendszeres tisztítása és karbantartása az intézet feladata.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes által 2013. október 28-án bejelentett poloskacsípésekkel kapcsolatos körülmények nem alkalmasak az alperes kártérítési felelősségének megállapítására, hiszen a csípés a szállítás előtt történt, amikor az alperesnek a továbbszállításon túl más teendője nem volt. Az a bv. intézet volt köteles az ellátására, akihez a felperest szállították.

A bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes felhívás ellenére sem bizonyította, hogy 2013. november 20-án poloskacsípések érték volna és azt jelezte volna az alperesnek. Ugyanakkor igazoltnak ítélte, hogy 2013. november 21-én és november 25-én poloskák csípték meg. Ekörben értékelte, hogy november 21-én az alperes orvosánál járt, aki rögzítette, hogy poloskacsípések nyomai láthatók a felperesen. 25-én ugyanilyen panaszokkal járt az orvosnál. Értékelte, hogy a november 21-i poloskacsípések után ugyanabba a 4215-ös zárkába került vissza a felperes és később is csak helyhiány miatt kellett másik zárkába kerülnie. Sem a matracát, sem a ruházatát nem cserélték ki. Hangsúlyozta, hogy önmagában az, hogy az alperesnél ágyi poloska jelent meg, kártérítési felelősséget az alperes terhére nem keletkeztet. Amennyiben a poloskák megjelenésekor az alperes megteszi a megfelelő intézkedéseket a rovarok kiirtására, úgy azzal a tőle elvárható magatartást tanúsítja, függetlenül az intézkedések eredményességétől. Az alperes azonban a poloskacsípések ellátásán túlmenően ezen intézkedéseket nem végezte el. Sem soron kívüli ruha/ágynemű csere nem történt, sem a felperesi zárkát nem ürítették ki, sem rendkívüli rovarirtást nem végeztek. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól nem tudta magát kimenteni, eljárása nem felelt meg a tőle elvárható eljárás követelményének. Hangsúlyozta, hogy nem a poloskacsípésekért, nem a felperes nem megfelelő egészségügyi ellátásáért tartozik kártérítési felelősséggel, hanem azért, mert a felperest ugyanabba a környezetbe helyezte vissza. A poloskafertőzés miatti szükséges intézkedéseket pedig elmulasztotta.

Kifejtette, hogy a nemvagyonosi kártérítés a károsult életének, egészségi állapotának a káresemény következtében előálló tartós vagy súlyos elnehezülését, a társadalmi életben való részvételének a káresemény következtében való megnehezülését hivatott kompenzálni. A poloskacsípések következtében a felperesnél kialakult betegség, egészségkárosodás bizonyítása szakértői bizonyításra tartozó kérdés, a felperes azonban a bíróság ezirányú tájékoztatását követően sem tett ilyen bizonyítási indítványt, így a bíróság egyéb bizonyíték hiányában csak a köztudomású ténynek tekinthető hátrányokat vehette figyelembe. Értékelte a csípés kellemetlen, viszkető érzését, az ezzel kapcsolatos rossz közérzetet, ugyanakkor

nem vette figyelembe a felperes által hivatkozott azon kárt, hogy hozzátartozói nem látogathatták meg ez időszakban, hiszen a felperesnek nem is volt ekkor látogatásra engedélye. A kifejtettekre tekintettel mérlegeléssel 200.000.-Ft-ban határozta meg a nemvagyoni kártérítés összegét.

A perköltségviselés körében a Pp.81. § (2) bekezdése alapján rendelkezett, úgy ítélve meg, hogy a mérlegelés eredményeképpen megítélt kártérítés összegéhez képest nem nyilvánvalóan eltúlzott mértékű a felperes keresete, ezért a teljes perköltség viselésére az alperest kötelezte.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a megváltoztatását és a kereseti kérelemnek megfelelően 4.000.000.-Ft összegű nemvagyoni kár megítélését kérte.

Megítélése szerint a csatolt iratokból és a tanúk vallomásából a felperes nem megfelelő egészségügyi ellátásáért és a hosszabb időn keresztül fennálló, a nem megfelelő eljárás miatt ismételten jelentkező fizikai állapotáért és egészségügyi károsodásáért az alperes kártérítési felelőssége megállapítható.

A fellebbezés szerint a Pp.163. § (2) bekezdésére figyelemmel további bizonyítást kellett volna lefolytatnia az elsőfokú bíróságnak és a bíróság nem tett maradéktalanul eleget a Pp.3. § (3) bekezdésében foglaltaknak.

Vitatta azt az ítéleti álláspontot, hogy a 2013. október 28-án történt esettel a bíróságnak nem kellett foglalkoznia. Hangsúlyozta, hogy ez a csípés is az alperesi intézetben történt. Az egészséges és kulturált elhelyezés biztosítását előíró jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel soron kívüli zárkairtasra és legalább a szállítás előtt a ruházat kicserélésére, valamint az eseti egészségügyi ellátásra lett volna szükség.

A csípés az alperesnél történt, csak azért, mert szállítás előtt állt a felperes, nem mentesülhet az alperes a nélkülözhetetlen és elvárható intézkedések megtétele alól. Nyilvánvaló, hogy nemcsak november 21-én és 25-én került sor poloskacsípésre. Amennyiben az alperes már a legelső jelzésre megteszi az intézkedéseket, nem ismétlődtek volna meg a csípések.

Hangsúlyosan értékelendő, hogy a felperesnek folyamatosan olyan közegben kellett tartózkodnia, amely ágyi poloskák miatt emberi módon élhetetlenné vált. Aludni sem tudott a saját ágyában. Fizikai és lelki szenvedései, egészségügyi károsodása túlmutat a bíróság által köztudomású tények figyelembevételével megállapított kártérítési összeg.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak hivatalból kellett volna bizonyítási eljárást lefolytatnia, akár szakértő kirendelése útján is. A tájékoztatás hiányosságára alapítva a fellebbezésben indítványozta az orvosszakértő kirendelését a csípések miatt bekövetkezett, és hosszabb időn át fennálló fizikai tünetek egészségre való kihatása és következményei, a fellépő testi szenvedések, az egészségkárosodás és a csípések gyógytartama, elviselhetősége és ebből eredően a felperest ért kár alátámasztása miatt. A felperes álláspontja szerint a tájékoztatási kötelezettség megsértése és a tényállás felderítetlensége oly mértékben sérti az elsőfokú eljárás szabályait, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem bizonyított, hogy a felperest poloskák csípték volna meg. Az alperes orvosa úgy nyilatkozott, hogy a vizsgálati lapon azt rögzítette, amit az elítélt elmondott, diagnózisként ismeretlen eredetű rovarcsípést jelölt meg.

A felperes és a tanúk nyilatkozataiból kitűnik, hogy az alperesnél a poloskacsípések nem gyakoriak, a 4215-ös zárkából sem a felperessel együtt tartózkodó zárvatárs, sem a később behelyezett fogva tartottak nem jeleztek ilyen körülményt. A rendszeresen végzett rovarirtás során sem tapasztalta a rovarirtást végző szakember ebben a zárkában a poloska jelenlétét. A zárkában tehát nem volt poloska, így a zárkában való elhelyezés nem sértette a fogvatartott egészséges és kulturált elhelyezéshez fűződő jogát, tehát a kártérítés jogalapja nem áll fenn.

Vitatta a kártérítés megítélt összegét is, hangsúlyozva, hogy a felperes nem bizonyította olyan hátrány bekövetkezését, amely indokolja a nemvagyoni kárpótlás megállapítását. Bizonyítási indítványt sem terjesztett elő e tekintetben. Az alperesi intézetben megfelelő kezelést kapott az ismeretlen eredetű csípésekre, a kezelés alkalmas volt a tünetetek enyhítésére, ezen túlmenően egyéb hátrány, kár nem nyert bizonyítást.

Támadta a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseket. Álláspontja szerint a kereseti követelés és a megítélt kártérítés alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperesi igény nyilvánvalóan eltúlzott volt, így a felperes elsőfokú perköltségben való marasztalását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos, míg az alperes fellebbezése részben, a perköltségviselés tekintetében alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást és a beszerzett peradatok okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg. Az érdemi döntésével és annak indokaival az ítéletábra egyetértett. Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra a felek fellebbezéseire tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A felperes által 2013. október 28-án - a szállítás előtt - jelzett rovarcsípésekkel kapcsolatos kereseti kérelem teljes elutasítása megalapozott. A felperes saját nyilatkozata szerint a szállítás előtti percekben jelezte az alperesnek a rovarcsípéseket, így a felperes ellátására az alperes részéről már nem volt mód, a történetek kivizsgálására az alperes részéről a szállítást megelőzően már nem volt lehetőség. Az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy meggyőződjön a soron kívüli intézkedések megtételének szükségességéről, ezzel kapcsolatosan tehát felróható mulasztás nem terheli.

A november 21-i és 25-i poloskacsípések megtörténteire irányuló elsőfokú ítéleti megállapítás az elsőfokú bíróság részéről - szemben az alperes ezirányú fellebbezésével - a peradatok (a felperesi nyilatkozatok, a tanúvallomások, az orvosi dokumentáció) összességére kiterjedő megalapozott értékelésen alapszik. A poloskacsípések bizonyítottságára figyelemmel kellett tehát az elsőfokú bíróságnak állást foglalni az alperesi kimentés kérdésében, az elvárhatóság tekintetében. E körben helyesen mutatott rá a törvényszék, hogy az alperes elmulasztotta a poloskacsípések által szükségessé vált intézkedések megtételét, ekként nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a kártérítési felelősség alól tehát kimenteni nem tudta magát.

Az elsőfokú bíróság a felperes téves fellebbezési hivatkozásával szemben a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének megfelelően adta meg a teljeskörű tájékoztatást. A felperes fellebbezésében nem is jelölte meg konkrétan, hogy szerinte az elsőfokú bíróság mely tények tekintetében mulasztotta el a kötelezettsége teljesítését. Az

ítélőtábla ilyen mulasztást nem állapított meg az elsőfokú bíróság részéről, csupán utal arra, hogy a törvényszék a felperes részére a 7. sorszámú, míg az alperes részére a 23. sorszámú végzésével, majd mindkét fél részére összefoglaló jelleggel a 34. számú végzésével adott a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatást, a felperes pedig a 38. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy bizonyítási indítványt nem kíván előterjeszteni. A Pp.164. § (2) bekezdése értelmében hivatalból bizonyítás lefolytatásának helye nem volt. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok mérlegelésével, a poloskacspésekhez köztudomásúlag kapcsolódó hátrányok értékelésével határozott a felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelésének összegszerűsége tekintetében. A megállapított összeg az elszenvedett hátrányok súlyának, következményei súlyosságának megfelelő értékelésével került meghatározásra, így az szükséges és egyben elégséges a felperest ért nemvagyoni hátrányok ellensúlyozására, nem eltúlzott összegű. Az elsőfokú bíróság által értékelteken túli további hátrányok nem nyertek bizonyítást, ekként a megítélt kártérítés összegének felemelésére irányuló felperesi fellebbezés alaptalan.

Az ítélőtábla megalapozottnak ítélte az alperesnek a perköltségviselés tekintetében előterjesztett fellebbezési kérelmét. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a mérlegelés útján megítélt kártérítés (200.000.-Ft) összegéhez képest a kereseti követelés (4.000.000.-Ft) nyilvánvalóan eltúlzott mértékű, ekként a Pp.81. § (2) bekezdés alkalmazásának konjunktív feltételei nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a perköltségviselésnek a részleges pernyertesség esetére irányadó általános szabálya, a Pp.81. § (1) bekezdés első mondata alapján határoz az elsőfokú perköltség viseléséről.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla a Pp.253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletnek az alperest a felperes javára 200.000.-Ft nemvagyoni kártérítés megfizetésére kötelező és az ezt meghaladóan előterjesztett keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, míg az állam által viselendő illetékre vonatkozó - a felperes teljes személyes költségmentességére és az alperes személyes illetékmentességére tekintettel helytálló - ítéleti rendelkezés érintetlenül hagyása mellett kötelezte a Pp.81. § (1) bekezdése alapján a felperest az alperes javára a 13.588.-Ft tanúdíjból és a 32/2003(VIII.22.) IM. rendelet 2. § a) pontja és (6) bekezdése alapján 100.000.-Ft-ban megállapított jogi képviselési díjból álló elsőfokú alperesi perköltség pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelő részének megfizetésére.

A felperes személyes költségmentességére és az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján a felek fellebbezésével kapcsolatosan feljegyzett illetéket az állam viseli. A felperes eredménytelenül fellebbezett 3.800.000.-Ft erejéig, míg az alperes eredménytelen fellebbezésének perértéke 200.000.-Ft. Eredménnyel fellebbezett ugyanakkor az alperes a perköltségviselés tekintetében. A felperes tehát a Pp.81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően köteles az alperes javára megfizetni a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányban állóan mérlegeléssel megállapított másodfokú perköltséget.

Győr, 2015. november 4.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária
az aláírásban akadályozott bíró
helyett is
Dr. Világi Erzsébet sk. a tanács
Elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: